

References

1. Bondar V. I. Istoriya oligofrenopedagogiki : pidruchnik / V. I. Bondar, V. V. Zolotoverch. – K. : Znannya, 2007. – 375 s.
2. Demor Zh. Nenormalniye deti : vospitanie ih doma i v shkole / Zh. Demor ; [per. R. B. Pevzner]. – M. : T-vo I. D. Syitina, 1909. – 371 s.
3. Zamskiy H. S. Istoriya oligofrenopedagogiki / H. S. Zamskiy. – M. : Prosveschenie, 1974. – 392 s.
4. Lyizhina O. A. Formirovanie istoricheskikh predstavleniy u mladschih skolnikov na urokah istoricheskoy propedevitki : dis. ... kand. ped. nauk : 13.00.02 / Olga Andreevna Lyizhina. – Ekaterinburg, 2004. – 179 s.
5. Suprun M. O. Korekziyne navchannya uchniv dopomizhnih zakladiv osviti : vitoki, stanovlennya ta rozvitok (druga polovina XIX – persha polovina XX st.) : monografiya / M. O. Suprun. – K. : Vid. Palivoda A. V., 2005. – 328 s.
6. Spetsialnaya pedagogika : ucheb. posobie dlya stud. vyssh. ped. ucheb. zavedeniy / [L. I. Aksekov, B. A. Arhipov, L. I. Belyakova i dr.], pod red. N. M. Nazarovoy. – M. : Akademiya, 2002. – 400 s.

Косенко Ю. М. Формування історичних знань у розумово відсталих учнів в Україні у дореволюційний період

У статті висвітлюється проблема вивчення історичного матеріалу розумово відсталими дітьми в Україні у дореволюційний період, розглядаються питання становлення системи навчальних закладів для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку у другій половині XIX – початку XX століття. Досліджено засоби, методи і прийоми навчання історії розумово відсталих дітей у допоміжних класах і спеціальних школах дореволюційної Росії. Проаналізовано погляди вітчизняних і закордонних вчених-дефектологів на проблему викладання історії розумово відсталим школярам. Здійснено аналіз змісту навчального курсу з історії та шкільного предмету «Закон Божий» у дореволюційних закладах для розумово відсталих дітей. Висвітлено основний зміст методичних посібників з історії кінця XIX століття.

Ключові слова: розумово відсталі діти, історія, методика викладання історії, дореволюційний період.

Косенко Ю. Н. Формирование исторических знаний в умственно отсталых учеников в Украине в дореволюционный период

В статье освещается проблема изучения исторического материала умственно отсталыми детьми в Украине в дореволюционный период, рассматриваются вопросы становления системы учебных заведений для лиц с нарушениями интеллектуального развития во второй половине XIX – начале XX века. Исследованы средства, методы и приемы обучения истории умственно отсталых детей во вспомогательных классах и специальных школах дореволюционной России. Проанализированы взгляды отечественных и зарубежных ученых-дефектологов на проблему преподавания истории умственно отсталым школьникам. Осуществлен анализ содержания учебного курса по истории и школьного предмета «Закон Божий» в дореволюционных учреждениях для умственно отсталых детей. Раскрыто основное содержание методических пособий по истории конца XIX века.

Ключевые слова: умственно отсталые дети, история, методика преподавания истории, дореволюционный период.

Kosenko Y. N. Formation of historical knowledge in mentally retarded children in Ukraine in the prerevolutionary period

The article deals with the problem of studying historical material mentally retarded children in Ukraine in the prerevolutionary period, the questions of a system of schools for people with impaired intellectual development in the late nineteenth beginning of the twentieth century. Investigated the means, methods and techniques of teaching History of mentally retarded children in auxiliary classes and special schools in prerevolutionary Russia. Investigated the views of domestic and foreign scholars defectology the problem of history teaching mentally retarded children. The analysis of the content of the training course on the history and school subject «Act of God» in the prerevolutionary institutions for mentally retarded children. The article deals the basic content of teaching aids on the history of the late nineteenth century.

Keywords: mentally retarded children, history, methodology of history, prerevolutionary period.

Стаття надійшла до редакції 10.10.2014 р.

Статтю прийнято до друку 20.10.2014 р.

Рецензент: д. п. н., проф. Дегтяренко Т. М.

УДК 376

КОМБІНОВАНИЙ ПІДХІД ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ КОРЕКЦІЙНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ З ВАДАМИ ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ

Кострикін В.Я.

В останнє десятиліття рівень здоров'я і фізичної підготовленості студентської молоді значно погіршав. Свідомством тому є той факт, що 90 % абітурієнтів вузів мають відхилення в стані здоров'я. Число дівчат, що мають хронічні захворювання, збільшилося з 43,9 % до 75 %. Серед випускників вищих навчальних закладів (ВНЗ) залишається біля 5 % відносно здорової молоді [15, с. 2-7; 34, с. 15-34;].

Основними причинами такого положення, на думку багатьох дослідників, є дефіцит рухової активності впродовж всього періоду навчання в освітніх установах, обумовлений недосконалістю державних програм з фізичного виховання та недостатнім рівнем культури здорового способу життя всіх суб'єктів освіти [15, с. 2-7; 21, с. 32; 32, с. 50-59; 93, с. 9-12 і ін.].

Ця проблема загострюється для студентів з відхиленнями в стані здоров'я, віднесених до спеціальних

медичних груп (95, с. 47-51; 2, с. 3-19; 139). За підсумками поглиблених медичних оглядів близько 30 % студентів ВНЗ належать до спеціальних медичних груп, кількість їх щороку збільшується на 3-8 % (140, с. 37-39; 45, с. 12-13). Процес навчання студентів, пов'язаний із значними інтелектуальними і емоційними навантаженнями, з дидактичними бар'єрами, гіподинамією, що посилюється складними матеріальними, економічними і соціальними умовами, призводить до несприятливих функціональних порушень в стані здоров'я студентів.

Існуюча методологія фізичного виховання й оздоровлення студентів спеціальних медичних груп не досконала (26; 103, с. 259-263; 128, с. 54-58; 47, с. 57-58), що не дозволяє повною мірою реалізувати визначені завдання. Необхідність розробки ефективної технології корекційного фізичного виховання в спеціальних медичних групах диктується різноманітністю і суперечністю поглядів з наступних напрямків дослідження: *комплектування учбових груп* (за захворюваннями, фізичним розвитком, підготовленістю та функціональним станом); *зміст навчальних занять*; *організація занять*; *спрямованість занять* (професійно-прикладна фізична підготовка, оздоровча, спеціалізована, корекційна, адаптивна та ін.).

Найчастіше ці підходи залежать від: умов ВНЗ (матеріальних, регіональних, кліматичних); компетенції і можливостей викладачів, їх творчого потенціалу; особливостей психофізичного розвитку студентів. Деякі запропоновані підходи носять лише утилітарний характер (103, с. 259-262; 128, с. 54-58; 176, р. 1-3; 180, р. 272-278; 184, р. 371-379) і не сприяють комплексному вирішенню оздоровчих і виховних завдань студентів спеціальних медичних груп.

Тому актуальність розробки та впровадження в діяльність ВНЗ ефективних організаційних форм, засобів і методів корекційного фізичного виховання, раціональних підходів щодо індивідуалізації фізичних навантажень, адекватних функціональному стану студентів, що забезпечують відновлення порушених функцій організму, підвищення розумової і фізичної працездатності в умовах навчальної діяльності, не викликають сумнівів.

Існує виражене протиріччя між зростаючим рівнем вимог щодо підготовленості фахівців до майбутньої виробничої діяльності та потреби суспільства в здорових і фізично розвинених людях і недостатньою розробленістю здоров'язбережувальних технологій у фізичному вихованні студентів спеціальних медичних груп в умовах ВНЗ. В рамках фізкультурно-оздоровчої роботи зі студентами спеціальних медичних груп існує безліч організаційних, технологічних, діагностичних, управлінських та інших проблем, що вимагають швидкого вирішення.

Аналіз стану проблеми в теорії і практиці фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп дозволив гіпотетично припустити, що процес фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп ВНЗ може стати ефективнішим за наступних умов: орієнтація занять доступними фізичними вправами на мотиваційну сферу, валеологічний напрямок навчання, рівень підготовленості студентів; раціональне комбінування засобів, методів і рухових режимів з урахуванням стану психофізичного розвитку та збереження рухових функцій студентської молоді.

На першому етапі проведено аналіз науково-методичної літератури з проблеми дослідження, на основі якої була сформована робоча гіпотеза, визначені завдання і підходи експериментального дослідження; проведена оцінка стану здоров'я і рівня підготовленості (фізичної, функціональної та психологічної) студентів спеціальних медичних груп.

Для з'ясування особистого відношення до засобів фізичної культури і готовності студентів спеціальних медичних груп до корекційної фізкультурно-оздоровчої роботи нами було організовано та проведено анкетування учасників експериментальної роботи.

Проведений аналіз стану здоров'я студентів спеціальних медичних груп виявив низький рівень їх фізичної і функціональної підготовленості та показав, що 78% з них мають вади відразу в декількох функціональних системах, що ускладнювало фізкультурно-оздоровчу роботу та пошук раціональної методики щодо організації регулярних занять.

На другому етапі була розроблена і апробована в умовах ВНЗ здоров'язбережувальна технологія організації корекційного фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп на основі комбінованої форми проведення занять. В процесі експерименту здійснювалися моніторинг і оцінка ефективності впровадження комбінованого підходу в організації навчального процесу з фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп. Для досягнення мети і вирішення завдань дослідження було розроблено модель їх інтегрування в умовах діяльності ВНЗ, основні складові якої дозволяють спрогнозувати оптимальне середовище для життєдіяльності молоді з обмеженими психофізичними можливостями з метою їхнього інтегрування в таке середовище.

Запропонована модель передбачає застосування технологій за такими напрямками інтегрування: *соціальне, психологічне, фізичне та педагогічне*. *Соціальне інтегрування* передбачає відновлення основних соціальних функцій студента з вадами психофізичного розвитку як суб'єкта основних життєвих сфер суспільства, що досягається шляхом його залучення до участі у клубах різного спрямування спілкування, самопомоги, заняттях за інтересами, організації та проведення дозвілля, емоційної та юридичної підтримки, а також участі в

тренінгу на ознайомлення з філософією незалежного життя, тренінгу із формування навичок відстоювання прав та інтересів інвалідів, інформаційних тренінгах щодо складання резюме та підготовка до співбесіди з працедавцем тощо.

Психологічне інтегрування пов'язане з усуненням із свідомості особистості уявлення про безвихідь становища, формування впевненості в собі та мотивації подолання кризових ситуацій: ґрунтується на результатах діагностики психологічних якостей, здібностей та інтересів клієнтів та подальшої психокорекційної роботи (індивідуальної та групової). Групова робота спрямована на формування достатнього рівня самооцінки, емоційної стійкості, удосконалення комунікативних навичок, досягання відчуття психологічного комфорту в мікросоціумі. У процесі індивідуальної психокорекційної роботи студентам надавалася психологічна допомога, що спрямована на блокування негативних установок, зміну поведінкової реакції, роз'яснення психологічного стану та усвідомлення причин, що його викликали, а також на пошук шляхів і способів їх якнайшвидшого розв'язання.

Фізичне інтегрування передбачає виявлення та активізацією компенсаторних можливостей організму для організації подальшого активного самостійного життя і сприяння посиленню фізичного інтегрування, формування стійкого динамічного стереотипу у здорових людей, заснованого на прийнятті нетипової зовнішності і поведінки осіб з вадами психофізичного розвитку (цього ми досягли шляхом профілактики, яка включає комплекс соціальних, просвітницьких та медико-психологічних заходів формування у молоді здорового способу життя шляхом профілактики негативних звичок вживання алкоголю та наркотиків, тютюну). Використовувалися різноманітні підходи до організації профілактики: надання інформації про можливі шкідливі впливи на здоров'я тютюну, горілчаних виробів тощо; емоційне навчання подолання «емоційної глухоти та німоти», апеляція до цінностей і знань, виховання здатності до протидії, означення альтернативи та впливу соціального середовища, зміцнення здоров'я за допомогою спеціальних технологій.

Педагогічне інтегрування має на меті створення педагогічних умов для розвитку потенційних можливостей студента й охоплює різні форми підготовки особистості до життя в суспільстві, її професійної орієнтації та оволодіння певними видами трудової діяльності. Застосовувалося інформаційне та технічне забезпечення молоді, усунення порушення адаптації до пізнавальної діяльності, стимулювання максимальної реалізації потенційних можливостей молодих людей тощо.

На третьому етапі був проведений аналіз результатів педагогічного експерименту, обробка даних дослідження методами математичної статистики, їх систематизація і опис, формування загальних висновків. У процесі дослідження визначено критерії і показники психолого-педагогічного інтегрування студентів з вадами психофізичного розвитку: *соціальний* (самооцінка соціальної сфери життєдіяльності, соціально-економічного аспекту якості життя, здатності до адаптації); *психологічний* (самооцінка власної психологічної сфери життєдіяльності, психологічного аспекту якості життя, прояв особистісних психологічних характеристик); *фізичний* (самооцінка фізичної сфери життєдіяльності, фізичного аспекту якості життя, об'єктивний рівень фізичного стану); *педагогічний* (самооцінка інтелектуальної сфери життєдіяльності, здатності до навчальної діяльності, прояв успішності у навчанні, включення у практичну діяльність), які дозволили визначити *рівні* інтегрованості студентів спеціальних медичних груп: низький, середній, високий.

За результатами дослідження зафіксовано чітку позитивну динаміку рівнів інтегрованості студентської молоді з обмеженими психофізичними можливостями. За даними чотирьох критеріїв, високий рівень інтегрованості до експерименту мали 6,8% респондентів експериментальної і 5,4% контрольної груп, а після експерименту 34,6% і 9,4% відповідно; середній – 21,1% ЕГ і 15,8% КГ (до експерименту) і 48,8% ЕГ і 21,7% (після експерименту), низький – 72,1% ЕГ і 78,8% КГ відповідно до експерименту, і 16,8% ЕГ і 68,9% КГ після експерименту.

Виявлено оптимальні *педагогічні умови*, що сприяють вирішенню успішного інтегрування молоді з функціональними обмеженнями у соціальне середовище ВНЗ: інформування громадськості щодо проблем осіб з вадами психофізичного розвитку та необхідності їхнього інтегрування у соціальне середовище; створення комфортного психологічного мікросередовища в клубах спілкування інтеграційного спрямування; забезпечення активної участі студентів у процесі інтегрування; підготовка волонтерів та ровесників, які не мають вад розвитку, до роботи та супроводу молоді з функціональними обмеженнями.

Результати теоретичного та експериментального дослідження підтвердили гіпотезу роботи, забезпечили позитивне вирішення поставлених завдань. Теоретико-методологічний аналіз проблеми дозволив з'ясувати основні підходи до розуміння змісту процесу «психолого-педагогічного інтегрування» студентів з вадами психофізичного розвитку в сучасну реальність функціонування ВНЗ. Ми розуміємо його як процес надання особі з функціональними обмеженнями реальних можливостей брати участь у всіх видах і формах соціокультурного життя нарівні та разом з іншими членами суспільства в умовах, що компенсують їй відхилення в розвитку, через послідовність фахових дій, спрямованих на досягнення певного психолого-педагогічного ефекту.

Виявлення характерологічних ознак особистості студентської молоді з функціональними обмеженнями

дозволило окреслити визначення цієї категорії людей: це особи, які мають повну або часткову втрату здатності чи можливості виконувати самостійно ті чи інші функції порівняно зі здоровими людьми внаслідок захворювання, травми або вроджених вад. Саме ця категорія молоді потребує особливої підтримки, щоб не залишитися відмежованою від життя громади і суспільства. Ефективність інтеграційного процесу залежить головним чином від рівня інтеграційного потенціалу осіб з функціональними обмеженнями, який включає: загальний фізичний стан; фізіологічну адаптованість до умов зовнішнього середовища; психологічний стан; соціальну адаптованість; структуру потреб, коло інтересів, задатків і здібностей.

В результаті теоретичного аналізу та проведеної експериментальної роботи нами було уточнено поняття комбінованого підходу у фізичному вихованні студентів, визначені і обґрунтовані положення, що забезпечують ефективність його реалізації; визначені педагогічні умови (цільові, змістовні, організаційні, процесуальні і контролюючі), за допомогою яких значно підвищується ефективність процесу корекційного фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп; розроблено програмні компоненти корекційного фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп на основі комбінованого підходу з врахуванням сучасних вимог і оздоровчої спрямованості.

Студентам спеціальних медичних груп в процесі навчання потрібно значно більше зусиль, що викликає напругу фізичних і психологічних ресурсів і робить вкрай актуальною організацію режиму їхньої рухової активності. Саме фізична активність для таких студентів є головним джерелом зміцнення і збереження здоров'я, відновлення та регуляції життєвих ресурсів організму. Студент повинен опанувати валеологічну культуру, знати основи організації корекційної фізичної культури як одного з найважливіших засобів оздоровлення і профілактики захворювань, вміти організувати оздоровчу діяльність в позаурочний час і самому бути активним учасником таких заходів.

При вирішенні проблеми інтегрування молоді з функціональними обмеженнями у соціальне середовище було враховано основні нормативні документи, які гарантують студентам ті ж громадянські і політичні права, що й іншим громадянам: право на повагу, на освіту, працю, відпочинок, захист, допомогу, брати активну участь у політичному та економічному житті ВНЗ і держави. Ці права забезпечуються як міжнародними документами, що мають чітке спрямування щодо захисту молодих людей, так і законами, постановами й указами в Україні, які регламентують діяльність різних державних і недержавних інститутів щодо надання допомоги і підтримки молоді, питання фінансування різних соціальних програм на рівні держави і регіонів.

Проведене дослідження показало, що раціональне використання засобів, методів і режимів корекційного фізичного виховання зі студентами спеціальних медичних груп сприяє підвищенню рівня їхнього здоров'я, фізичного та психічного розвитку. Експериментальна перевірка ефективності впровадження комбінованого підходу щодо організації корекційної фізичної культури зі студентами спеціальних медичних груп дозволяє зробити висновок про важливість його реалізації у практиці ВНЗ; комбіновані заняття, побудовані на основі поєднання різних засобів і форм підготовки з орієнтацією на вимоги державної програми, особливості стану здоров'я студентів, позитивний результат корекції вад рухової сфери, формування рухових навичок, індивідуальна регуляція навантажень і формування позитивної мотивації щодо регулярних занять доступними фізичними вправами є відповідними показниками ефективності процесу організації фізичного виховання в умовах ВНЗ і сприяють формуванню самосвідомості, мотивації, психічної захищеності і психічного здоров'я студентів спеціальних медичних груп.

На нашу думку, потребує уваги ще низка проблем, що стосується як молодих інвалідів, так і дітей-інвалідів, зокрема: підготовка спеціалістів, реабілітологів до здійснення психолого-педагогічного супроводу людей із функціональними обмеженнями; обґрунтування та налагодження співпраці державних та неурядових організацій у роботі з інвалідами; дослідження та пошук механізмів реалізації філософії «незалежного життя» людей із функціональними обмеженнями тощо.

Література

1. **Дефектологічний словник:** навчальний посібник / В.І.Бондар, В.М.Синьов / За редакцією В. І. Бондаря, В. М. Синьова. – К.: «МП Леся», 2011. – 528 с.
2. **Волков Л.В.** Фізичне виховання учнів. Уч. метод, посібник. - Киев: Рад.шк., 1988. 184 с.
3. **Вишневіський А. М.** Физическое воспитание студентов специальной группы в высшей школе: Автореф. дис. канд. пед. наук. Л.: ЛГИФК, 1953. -25 с.
4. **Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство:** науково-методичний збірник / Ред. кол. Н.Софій (голова), І.Єрмаков (керівник авторського колективу і науковий редактор), та ін. - К.: Контекст, 2000. - 336 С.
5. **Резников Ю. К.** О физическом воспитании в учебном заведении лиц, имеющих отклонение в состоянии здоровья // Сборник научных трудов единого медицинского общества. Чита: ЧГМИ, 1958. - С. 69 - 73.

References

1. **Defektolohichny slovnyk:** navchalny posibnyk / V.I.Bondar, V.M.Synov / Za redaktsiyeyu V.I.Bondarya, V.M.Synova. – K.: «MP Lesya», 2011. – 528 s.
2. **Volkov L.V.** Flzichne vihovannya uchnlv. Uch. metod, poslbnik. - Kiev: Rad.shk., 1988. 184 s.
3. **Vishnevskiy A. M.** Fizicheskoe vospitanie studentov spetsialnoy gruppyi v vyisshey shkole: Avtoref. dis. kand. ped. nauk. L.: LGIFK, 1953. -25 s.
4. **Kroki do kompetentnosti ta Integratsiyi v susplstvo:** naukovо-metodichny zblrnik / Red. kol. N.Sofly (golova),

I.Ermakov (kerl'nik avtorskogo kolektivu I naukoviy redaktor), ta In. - K.: Kontekst, 2000. - 336 S. 5. Reznikov Yu. K. O fizicheskom vospitanii v uchebno-m zavedenii lits, imeyuschih otklonenie v sostoyanii zdorov'ya // Sbornik nauchnykh trudov edinogo meditsinskogo obschestva. Chita: ChGMI, 1958. - S. 69 - 73.

Кострикін В.Я. Комбінований підхід щодо організації корекційного фізичного виховання студентів з вадами психофізичного розвитку.

У статті розглядається проблема модернізації та підготовки кваліфікованих спеціалістів для роботи в нових умовах спеціальної освітньої системи. Здійснено аналіз системи вищої освіти в Україні в аспекті організації корекційного фізичного виховання студентів з вадами психофізичного розвитку. Проаналізовано забезпечення диференційованого навчання осіб різних категорій в межах національної державної системи ВНЗ. Обґрунтована необхідність виваженої послідовної трансформації системи вищої освіти на різних рівнях. Уточнено поняття комбінованого підходу у фізичному вихованні студентів, визначені й обґрунтовані положення, що забезпечують ефективність його реалізації; визначені педагогічні умови, за допомогою яких значно підвищується процесу корекційного фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп; розроблено програмні компоненти корекційного фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп на основі комбінованого підходу з врахуванням сучасних вимог і оздоровчої спрямованості. Визначені основні напрямки удосконалення (реформування) корекційного фізичного виховання у ВНЗ, виявлені причини кризисності системи освіти осіб з особливими освітніми потребами та визначені шляхи підвищення ефективності навчального процесу з фізичного виховання осіб, віднесених за станом здоров'я до спеціальної медичної групи.

Ключові слова: корекційне фізичне виховання, реформування корекційної освіти, порушення психофізичного розвитку.

Кострикін В.Я. Комбинированный подход к организации коррекционного физического воспитания студентов с нарушениями психофизического развития.

В статье рассматривается проблема модернизации и подготовки квалифицированных специалистов для работы в новых условиях специальной образовательной системы. Осуществлен анализ системы высшего образования в Украине в аспекте организации коррекционного физического воспитания студентов с нарушениями психофизического развития. Проанализировано обеспечение дифференцированного обучения студенческой молодежи различных категорий в рамках национальной государственной системы ВУЗ. Обоснована необходимость взвешенной последовательной трансформации системы высшего образования на разных уровнях. Уточнено понятие комбинированного подхода в физическом воспитании студентов, обоснованы положения, которые обеспечивают эффективность его реализации; определены педагогические условия, с помощью которых значительно повышается эффективность процесса коррекционного физического воспитания студентов специальных медицинских групп; разработаны программные компоненты коррекционного физического воспитания студентов специальных медицинских групп на основе комбинированного подхода с учетом современных требований и оздоровительной направленности. Определены основные направления совершенствования (реформирования) коррекционного физического воспитания, выявлены причины кризисности образования лиц с особыми образовательными потребностями и определены пути повышения эффективности учебного процесса по физическому воспитанию лиц, отнесенных по состоянию здоровья к специальной медицинской группе.

Ключевые слова: коррекционное физическое воспитание, реформирование коррекционного образования, нарушение психофизического развития.

Kostrikin V.Y. Combined approach to the organization of correctional physical education of students with psycho-physical disorders of development

The article examines the issue of enhancement and training of qualified professional staff in the field of special education and psychology who will work under new conditions of the special educational system. The analysis of the higher educational system in Ukraine was done in the aspect of correctional physical education of students with psycho-physical disorders of development. Differentiated education of students of all categories was analyzed at the framework of national system of universities. The necessity of sequential transformation of the system of higher education at different levels was substantiated. More to the point, the concept of a combined approach in physical education of students was clarified; and the positions which ensure the effectiveness of the realization of this concept were justified. Additionally, were determined pedagogical conditions, which help increase the effectiveness of process of correctional physical education of students of special medical groups. The main directions of development of the correctional physical education were determined. The reasons of crisis at education of persons with specific educational needs were identified. Moreover, the ways of increasing of efficiency of the educational process at physical education of persons with special medical group were also substantiated.

Keywords: correctional physical education, development of the correctional education, psycho-physical disorders of development.

Стаття надійшла до редакції 27.03.2014 р.

Статтю прийнято до друку 01.09. 2014 р.

Рецензент: к.п.н., доцент Глоба О.П.